

Väljaandja:	Vabariigi Valimiskomisjon
Akti liik:	otsus
Teksti liik:	algtekst
Jõustumise kp:	29.10.2021
Avaldamismärge:	RT III, 02.11.2021, 8

Meelis Kaldalu II kaebuse lahendamine

Vastu võetud 29.10.2021 nr 35

Kaebuse sisu

Meelis Kaldalu esitas Vabariigi Valimiskomisjonile 19. oktoobri 2021 kuupäevaga dateeritud ja 22. oktoobril 2021 postitatud (registreeritud 26. oktoobril 2021) kaebuse, milles vaidlustab elektroonilise hääletamise tulemuste kinnitamist ning elektroonilise hääletamise andmestiku mittesäilitamist ja füüsilist hävitamist.

Kaebaja põhjendab kaebust sellega, et elektroonilist hääletamist kasutatakse ka Venemaa Föderatsioonis; elektroonilist hääletamist kontrollib välisagent, kes on ettevõtte Smartmatic mõju all; elektroonilise hääletamise süsteemil puudub audit ja auditeeritavus; Eesti rahval puudub ülevaade ID-kaardi ja mobiil-ID kiibi turvariskidest; operatsioonisüsteem Windows 7 ei ole elektroonilisel hääletamisel toetatud; valijarakendus eksitas pidevalt valijaid ja oli täis vigu; elektroonilise hääletamise propageerimiseks kasutati Euroopa Liidu eelarvelisi vahendeid; elektrooniline hääletamine on muutunud niivõrd laialdaseks, et on tekkinud vastuolu valimispäeva põhiseadusliku mõistega; elektroonilise hääletamise süsteemi andmestiku hävitamiseks puudub põhiseaduslik alus.

Vabariigi Valimiskomisjoni seisukoht ja põhjendused

1. Kaebaja vaidlustab riigi valimisteestuse poolt läbiviidava elektroonilise hääletamise korraldust. Kohaliku omavalitsuse volikogu valimise seaduse (KOVVS) § 63 kohaselt saab kaebuse esitada huvitatud isik, s.t isik, kes leiab, et tema õigusi on vaidlustatava toiminguga rikutud. KOVVS § 65 lõike 1 punkti 4 kohaselt tuleb kaebuses märkida põhjused, miks kaebuse esitaja leiab, et vaidlustatav otsus või toiming rikub tema õigusi.
2. Kaebaja esitab väiteid elektroonilise hääletamise puuduste kohta, kuid nimetatud puudused ei takistanud tal hääleõigust teostada ega rikkunud tema sellega kaasnevaid subjektiivseid õigusi. Avalikes huvides valimiskaebuse esitamine ei ole võimalik (vt Riigikohtu põhiseaduslikkuse järelevalve kolleegiumi lahendeid kohtuasjades nr 3-4-1-35-05 p 10, 3-4-1-6-13 p 20 ja 3-4-1-31-14 p 16). Tegemist on üldiste väidetega, mis sisult vastavad märgukirjale vastavalt märgukirjale ja selgitustaotlusele vastamise ning kollektiivse pöördumise esitamise seaduse (MSVS) § 2 lõigetele 1 ja 2.
3. KOVVS § 65 lõige 3 sätestab, et kui kaebus ei vasta KOVVS § 65 lõigetes 1 ja 2 ettenähtud nõuetele või on esitatud KOVVS §-s 64 ja § 66 lõikes 1 ettenähtud korda rikkudes, võib Vabariigi Valimiskomisjon jätta kaebuse läbi vaatamata.
4. Ülaltoodust tulenevalt jätab Vabariigi Valimiskomisjon kaebuse läbi vaatamata.
5. Vabariigi Valimiskomisjon palub riigi valimisteestusel kaebajale selgitada, mikshääletamissedelid ja elektroonilised hääled hävitatakse ning miks ei olnud võimalik Windows 7 operatsioonisüsteemiga arvutiga elektrooniliselt hääletada.

Lähtudes KOVVS § 65 lõikest 3, Vabariigi Valimiskomisjon otsustab:

1. jätta Meelis Kaldalu kaebus läbi vaatamata;
2. riigi valimisteestusel saata kaebajale selgitus, miks hääletamissedeleid ja elektroonilisi hääli hävitatakse ning miks ei olnud võimalik Windows 7 operatsioonisüsteemiga arvutiga elektrooniliselt hääletada.

Vastavalt KOVVS §-le 66¹ võib huvitatud isik, kes leiab, et Vabariigi Valimiskomisjoni otsusega rikutakse tema õigusi, esitada otsuse peale kaebuse põhiseaduslikkuse järelevalve kohtumenetluse seaduses ettenähtud korras Riigikohtule. Kaebus esitatakse Riigikohtule kolme päeva jooksul Vabariigi Valimiskomisjoni otsuse teatavakstegemisest arvates Vabariigi Valimiskomisjoni kaudu.

Oliver Kask
Vabariigi Valimiskomisjoni esimees

